

Kaniinien verenvuototauti - kirjallisuuskatsaus ja tautitilanne Suomessa

Rabbit haemorrhagic disease in Finland – Review

YHTEENVETO

Kaniinien verenvuototauti, rabbit haemorrhagic disease (RHD), on kalikiviruksiin kuuluvien lagovirusten aiheuttama vakava tartuntatauti kaniineilla. Se johtaa hyvin usein kuolemaan maksanekroosin ja disseminoituneen intravaskulaarisen koagulaation takia. RHD-virusta on tavattu maailmalla vuodesta 1984 lähtien. Uusi virustyyppi RHDV2 tunnistettiin Ranskassa 2010. Se levisi nopeasti ympäri Eurooppaa, mutta sporadisesti myös muille mantereille. RHDV2 syrjäytti pian klassisen RHD-viruksen lähes kokonaan. Suomeen RHD saapui RHDV2-viruksen muodossa keväällä 2016 ja aiheutti Helsingin villikaniinipopulaation rajun vähenemisen, mutta myös lemmikkikaniinien kuolemia. Taudin inkubaatioaika on noin 1–3 vuorokautta ja sairastuneet kaniinit kuolevat keskimäärin 12–36 tunnin kuluttua oireiden alkamisesta. Tyypillisin potilas on kuumeinen, apaattinen kaniini, joka kuolee 12 tunnin sisällä oireiden alkamisesta. Äkillinen kuolema ilman näkyviä oireita on tavallista. Joskus on havaittavissa neurologisia oireita kuten opistotonusta, ataksiaa tai halvaantumista, tai dyspneaa ja verenvuotoa sieraimista. Harvoissa tapauksissa tartunta voi johtaa kuolemaan 1–2 viikon aikana kehittyvän maksakirroosin takia. Virus on hyvin kestävä; se säilyy tartuntakykyisenä yli 3 kuukautta kuivana huoneenlämmössä ja 225 vuorokautta kudossuspensiossa +4 °C:ssa. Hoitoa ei ole, joten ehkäisevä rokottaminen on tärkeää etenkin villikaniinien levinneisyysalueilla. RHD-infektio on pidettävä mielessä hoidettaessa ja käsiteltäessä äkillisesti sairastuneita kaniineja, joilla ainoa oire on ollut kuumeilu, apaattisuus tai äkillinen nenäverenvuoto.

YDINKOHDAT

- Kaniinien verenvuototauti on kalikiviruksen aiheuttama lähes aina kuolemaan maksanekroosin ja disseminoituneen intravaskulaarisen koagulaation kautta johtava tartuntatauti.
- RHD:ta on todettu Suomessa vuodesta 2016 alkaen, ensimmäisenä Helsingin villikaniineissa.
- Virus on erittäin herkästi tarttuva, säilyy pitkään ympäristössä ja kestää hyvin desinfiointiaineita.
- Tautia on syytä epäillä äkillisesti sairastuneilla kaniineilla, joiden ainoa oire on apaattisuus, kuumeilu tai nenäverenvuodot, sekä yllättäen ilman näkyviä oireita kuolleilla kaniineilla.
- Hoitoa ei ole, joten säännöllinen rokottaminen on ainoa tehokas taudin ehkäisykeino. Käsikirjoitus tuli toimitukseen 7.10.2019.

SUMMARY

Rabbit haemorrhagic disease (RHD) is serious, fatal systemic disease in wild and domestic rabbits. The causative agent is a lagovirus belonging to the family Caliciviridae. RHD is frequently lethal due to liver necrosis and disseminated intravascular coagulation. RHD was first reported in China in 1984. A new virus type RHDV2 was found in France in 2010. It spread quickly in Europe and other continents. The first RHD epidemic was observed in Finland in April 2016, when a dense urban feral rabbit population declined rapidly due to RHDV2. Infections in pet rabbits have occurred since then. Incubation period is 1–3 days and death will occur within 12 to 36 hours after onset of clinical signs. Sudden death without any preceding signs is common. Typical signs include fever and apathy, less often neurological signs (opisthotonus, ataxia, paralysis) or dyspnoea and epistaxis. Death within 1 to 2 weeks due to liver cirrhosis is possible but rare. The virus is very resistant against common disinfectants. It remains infective in dry conditions for over 3 months in room temperature and in tissue samples for over 225 days in +4 °C. Vaccination against RHD is recommended to all domestic rabbits, as there is no treatment.